

Høringsnotat for Natura 2000-område N43 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg

Notat vedrørende høringssvar til forslag af 2017 til justerede Natura 2000-områdegrænser for N43 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg.

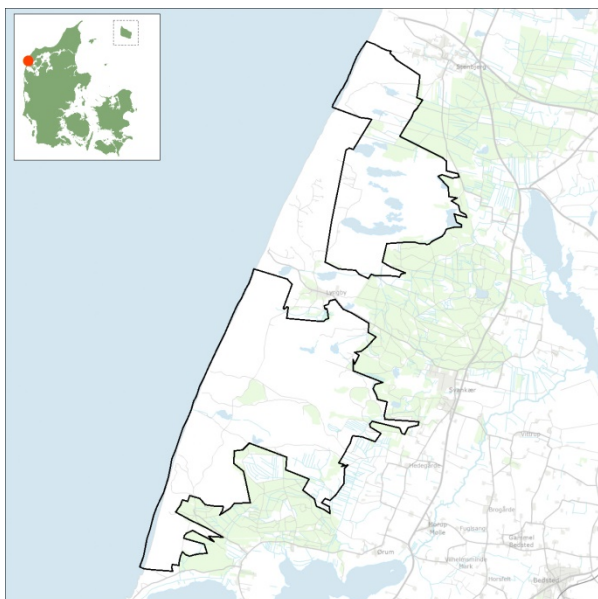
Forslaget til justerede Natura 2000-områdegrænser for N43 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg har været i offentlig høring fra d. 28/9 2017 til d. 3/1 2018.

Indkomne høringssvar ses på <https://fugle-habitat-2017.hoering.mfvm.dk>.

Oktober 2018: Som nævnt i afsnit 5.2 "Den videre proces" har Miljø- og Fødevareministeriet haft en bekendtgørelse i høring med henblik på at opdatere Natura 2000-områdegrænserne. Der er i denne høring ikke kommet høringssvar til dette Natura 2000-område. Desuden er afsnit 1.3 blevet udbygget.

1	Grænsejustering for Natura 2000-området.....	3
1.1	Indledning.....	3
1.2	Danmarks udpegning af Natura 2000-områder	4
1.2.1	Kommissionens retningslinjer – ændringer i Natura 2000-områdegrænser	4
1.3	Kriterier	4
1.4	Høringer	6
2	Sammenfatning af høringsforslag og høringssvar for Natura 2000-område N43 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg.....	7
2.1	Sammenfatning af høringsforslaget.....	7
2.2	Sammenfatning af høringssvarene	7
3	Høringssvar vedr. generelle emner	8
3.1	Lovfortolkning, retsgrundsætninger mv.....	8
3.1.1	Relation til anden lovgivning.....	8
3.2	Høringsforslaget	8
3.2.1	Forslag om udvidelse af Natura 2000	8
3.3	MST's kriterier og anvendelsen	8
4	Behandling af områdespecifikke emner	9
4.1	Habitatområde H184 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg.....	9
4.1.1	Høringsforslag	9
4.1.2	Indkomne høringssvar.....	10
4.1.3	Udvidelse af habitatområdet med nye naturarealer.....	18
4.1.4	Opsamling.....	18
4.2	Fuglebeskyttelsesområde F119 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg	19

4.2.1	Høringsforslag	19
4.2.2	Indkomne høringssvar.....	20
4.2.3	Udvidelse af fuglebeskyttelsesområdet med nye naturarealer.....	22
4.2.4	Opsamling.....	22
5	Miljøstyrelsens forslag til nye grænser for N43 Klitheder mellem Lodbjerg og Stenbjerg	22
5.1	Opsamling	22
5.2	Den videre proces.....	24

Figur 1. Gældende afgrænsning af Natura 2000-området N43 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg

1 Grænsejustering for Natura 2000-området

1.1 Indledning

Dette høringsnotat behandler høringsvar for dette specifikke Natura 2000-område. Af høringsnotatet fremgår også dokumentationen for de konkrete justeringer af Natura 2000-områdets grænser. Der er ligeledes udarbejdet specifikke høringsnotater for øvrige Natura 2000-områder, hvor afgrænsningen er blevet justeret. Desuden har Miljøstyrelsen udarbejdet et generelt høringsnotat, som behandler høringsvar vedrørende generelle forhold, spørgsmål og problemstillinger.

Formålet med justeringen bygger på aftalen om Naturpakken, som blev indgået af Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti i maj 2016.

Aftaleteksten lyder: *"Tilpasning af Natura 2000-områdernes afgrænsning
Natura 2000-områderne er nogle af de mest værdifulde naturområder i Danmark. Der indgår dog i de udpegede Natura 2000-områder intensive jordbrugsarealer og byarealer, som ikke bidrager til beskyttelsen af direktivarter og -naturtyper, men som alligevel er underlagt nogle af de krav, der følger af Natura 2000-udpegningen.*

Der iværksættes, i dialog med interessenterne og EU-kommissionen, en gennemgang af afgrænsningen af Natura 2000-områderne med henblik på at undersøge muligheden for at mindske andelen af intensivt drevne jordbrugsarealer og evt. at udvide de udpegede områder med mere værdifuld natur, hvor det understøtter direktivmål."

I aftalen er det således aftalt, at Natura 2000-områderne skal tilpasses med henblik på at mindske andelen af intensivt drevne jordbrugsarealer og evt. udvide områder med mere værdifuld natur, der understøtter direktivmål.

Efterfølgende har aftaleparterne bag Naturpakken i forsommeren 2018 ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere naturarealer, primært på Naturstyrelsens områder. Det drejer sig om arealer med habitatnatur eller arealer med særlige naturværdier. Derudover er der også i enkelte tilfælde medtaget yderligere arealer, hvor der er tale om store arealer med aftale om konkrete tiltag til naturgenopretning eller naturarealer, hvor private lodsejere selv har foreslået, at arealet kan indgå i et Natura 2000-område.

Resultatet er, at Natura 2000-arealet samlet set reduceres med ca. 29.900 hektar, der primært er intensivt drevne landbrugsarealer og byområder, som Miljøstyrelsen vurderer ikke har væsentlig betydning for beskyttelse af naturtyper og arter omfattet af naturdirektiverne. Natura 2000-arealet udvides med ca. 30.900 hektar nye naturarealer, der primært er beliggende på Naturstyrelsens arealer, og som vil have væsentlig betydning for beskyttelse af habitatnatur og arter omfattet af direktiverne.

1.2 Danmarks udpegning af Natura 2000-områder

Danmark har udpeget 113 fuglebeskyttelsesområder og 261 habitatområder, som tilsammen udgør 250 Natura 2000-områder. Danmark har p.t. udpeget godt 8 procent af landarealet og godt 18 procent af havarealet. De danske Natura 2000 områder er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper. Områderne skal bevare og beskytte naturtyper og dyre- og plantearter, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene.

Natura 2000-områderne er med til at løfte Danmarks forpligtelser efter fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet, hvor der blandt andet er krav om udpegning af særlige områder, som beskytter arter og naturtyper. Formålet med udpegningen er, at områderne vil medvirke til, at naturen udvikler sig positivt, således at arter og naturtyper på sigt opnår gunstig bevaringsstatus.

1.2.1 Kommissionens retningslinjer – ændringer i Natura 2000-områdegrænser

Europa Kommissionen har i 2005 præciseret mulighederne for at ændre Natura 2000-områdegrænser. Herefter kan ændringer i grænserne for et Natura 2000-område ske ved opdatering af oplysninger i Europa-Kommissionens standarddatabase, som opdateres, når der foreligger ny viden eller nye nationale beslutninger.

I forbindelse med udtagning eller ændringer af habitatområder forudsætter det kommissionens godkendelse bortset fra tekniske fejlrettelser, som samlet udgør under 5 % af områdets areal.

1.3 Kriterier

Miljøstyrelsen har med henblik på udmøntning af Naturpakkens ønsker til justering af Natura 2000-områderne samt EU-kommissionens retningslinjer udarbejdet en række faglige kriterier for ændringer i områdegrænserne.

Disse kriterier præciserer, at enhver ændring skal kunne begrundes naturfagligt, og at ændringer som udgangspunkt skal ske på en måde, så der ikke opstår huller i Natura 2000 områderne. Samtidig bør Natura 2000-grænserne følge naturlige skel (f.eks. veje, diger, levende hegn, vandløb, kyst, skovbryn mv.).

I overensstemmelse med aftaleteksten i Naturpakken er der generelt ikke set på ændringer af grænserne for marine Natura 2000-områder. I visse særlige tilfælde er der sket ændringer, hvor det

kan begrundes i hensynet til eksisterende aktiviteter såsom havneanlæg og i øvrigt er i overensstemmelse med Natura 2000-beskyttelsen.

De specifikke kriterier for at udtage arealer fra Natura 2000-områder tager udgangspunkt i, at der kan udtages intensive jordbrugsarealer, arealer i byzone og arealer med tæt bebyggelse, sommerhusområder og arealer med særligt forstyrrende aktiviteter, herunder erhvervshavne. Det indgår dog også, at der ikke må udtages arealer med habitatnatur og levesteder med en væsentlig stabil forekomst af arter på habitatdirektivets bilag 1 og 2, fuglebeskyttelsesdirektivets bilag 1 eller regelmæssigt tilbagevendende trækfuglearter på udpegningsgrundlaget.

I fuglebeskyttelsesområder suppleres udtagningskriterierne med tre yderligere kriterier, hvorefter der skal foretages en konkret vurdering af arealets betydning for tilbagevendende trækfugle og fugle på områdets udpegningsgrundlag.

De udtagne arealer er gennemgået flere gange i forbindelse med kortlægning og overvågning i NOVANA-programmet. Som supplement hertil er bl.a. naturdatabasen, DOF-basen samt seneste og historiske luftfotos gennemgået for at konstatere, at der ikke findes habitatnatur og -arter på arealerne. Der er som nævnt ovenfor gennemført en konkret vurdering i forhold til fugle på udpegningsgrundlaget, hvor dette er relevant.

Der er desuden udarbejdet kriterier for i hvilke tilfælde, et areal kan inddrages i et Natura 2000-område. Efter disse kriterier skal der tages udgangspunkt i, om arealet ligger i tilknytning til habitatnatur eller er et levested for bilagsarter. Derudover skal arealet have en god naturkvalitet.

Disse kriterier er suppleret med kriterier, som skal sikre, at eksisterende husdyrbrug ikke berøres af yderligere husdyrregulering. Dette er gjort ved at definere et areal rundt om alle registrerede husdyrbrug, inden for hvilket Natura 2000-områderne ikke er foreslået udvidet med ammoniakfølsom natur. I vurderingen indgår afstanden til nærmeste husdyrbrug. Denne vurdering bygger på de specifikke kriterier til beregning af friholdt areal omkring husdyrbrug. Der henvises til det generelle høringsnotat for nærmere oplysninger.

Der er desuden lavet supplerende kriterier i forhold til inddragelse af arealer i fuglebeskyttelsesområder, hvor der særligt er lagt vægt på, om arealet har væsentlige forekomster af f.eks. sjældne bilag 1 arter, eller hvis arealet er med til at sikre et eksisterende områdes udpegningsgrundlag.

Der henvises desuden til det generelle høringsnotat, hvor de samlede kriterier fremgår som bilag.

Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere naturarealer, primært på Naturstyrelsens områder. Det drejer sig om arealer med habitatnatur eller arealer med særlige naturværdier. Derudover er der også i enkelte tilfælde medtaget yderligere arealer, hvor der er tale om store arealer med aftale om konkrete tiltag til naturgenopretning eller naturarealer, hvor private lodsejere selv har foreslået, at arealet kan indgå i et Natura 2000-område. I forbindelse med gennemgangen af Natura 2000-områderne har Miljøstyrelsen desuden foretaget en kvalitetssikring af de eksisterende Natura 2000-områders grænser. Dette er sket for at justere grænserne i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige høringssvar fra dengang, da Natura 2000-områderne blev udpeget. Dette er sket for at sikre fuld overensstemmelse mellem områdegrensene og de oprindelige beslutninger, herunder de daværende høringssvar.

1.4 Høringer

Miljøstyrelsen har i forbindelse med arbejdet med justerede Natura 2000-grænser ønsket en bred inddragelse af offentligheden i processen. Derfor har Miljøstyrelsen i løbet af processen foretaget flere høringer.

Først er der foretaget en teknisk høring af kommuner og offentlige lodsejere, hvor kommunerne i deres egenskab som myndighed blev bedt om at komme med faglige og tekniske bidrag med fokus på bynære arealer og intensive jordbrugsarealer, der kunne tages ud af Natura 2000-områderne. Naturstyrelsen og Forsvaret blev ligeledes inddraget i denne tekniske proces blandt andet i forhold til forslag til, hvor det eventuelt ville være muligt at udvide Natura 2000-områderne.

Dernæst er der foretaget en høring over et høringsforslag i perioden fra 28. september 2017 til 3. januar 2018. Som følge af ændringer på baggrund af modtagne høringssvar har et nyt forslag til justerede Natura 2000-grænser været i målrettet høring i perioden fra 17. maj til 31. maj 2018. De enkelte høringer beskrives nærmere i det nedenstående.

Gennem hele processen med tilpasning af Natura 2000-områdernes grænser har Miljøstyrelsen haft en løbende dialog med forskellige interessenter, herunder afholdt møder med Kommunernes Landsforening, KTC – Kommunalteknisk Chefforening, de enkelte kommuner, erhvervet (bl.a. Skovforeningen, Landbrug og Fødevarer, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Fiskeriforening), de grønne organisationer (Danmarks Naturfredningsforening, Birdlife/DOF) og Naturstyrelsen.

I forbindelse med udarbejdelse af forslag til justerede Natura 2000-grænser har Miljøstyrelsen indhentet tekniske input fra kommuner og offentlige lodsejere. Kommunerne er i deres egenskab som myndighed blevet bedt om at komme med faglige og tekniske bidrag omkring Natura 2000-områderne med fokus på bynære arealer og intensive jordbrugsarealer, der kan tages ud af Natura 2000-områderne.

På baggrund af blandt andet de berigtigede Natura 2000-områders grænser og tekniske bidrag fra kommunerne har Miljøstyrelsen udarbejdet et forslag til justerede Natura 2000-grænser. Dette forslag har været i offentlig høring i perioden fra 28. september 2017 til 3. januar 2018. Høringen var annonceret i landsdækkende medie samtidig med, at der blev udsendt høringsbreve til interessenter og særligt berørte lodsejere (defineret som lodsejere med CVR-nummer indenfor grænserne af forslag til ny afgrænsning af Natura 2000-områder).

Der blev i alt modtaget ca. 1.100 høringssvar indeholdende ca. 2.000 ændringsforslag.

De modtagne svar fra denne høring gav i flere situationer anledning til ændringer i det oprindelige forslag til justerede Natura 2000-grænser. Derfor udsendte Miljøstyrelsen et nyt forslag til justerede Natura 2000-grænser. Dette forslag blev sendt i en høring målrettet lodsejere med arealer, hvor der foreslås yderligere ændringer i forhold til den nuværende udpegning af Natura 2000-områder. Denne høring blev gennemført i perioden fra 17. maj til 31. maj 2018. I høringsbrevene har der været angivet en begrundelse for de påtænkte justeringer. På baggrund af denne høring modtog Miljøstyrelsen ca. 150 høringssvar.

Der har i forbindelse med høringen i sidste halvdel af 2017 og den målrettede høring i maj 2018 været udsendt materiale og kort, som har beskrevet de påtænkte justeringer, ligesom der på Miljøstyrelsens hjemmeside har været detaljerede oplysninger om baggrunden for arbejdet med justeringer af Natura 2000-grænserne og kriterierne bag.

De foretagne høringer er sket for at skabe et mere præcist grundlag for de faglige vurderinger for nye Natura 2000-områdegrænser, som først med udstedelsen af en bekendtgørelse om Natura 2000-grænserne vil være endelige. De foreslåede justeringer i Natura 2000-områderne skal godkendes af EU-kommissionen.

2 Sammenfatning af høringsforslag og høringssvar for Natura 2000-område N43 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg

2.1 Sammenfatning af høringsforslaget

Sammenholdt med den gældende afgrænsning af N43 er der i Miljøstyrelsens høringsforslag sket en række mindre reduktioner og udvidelser. Området er foreslået udvidet med mindre tilstødende naturarealer af klithede og grågrøn klit. Områdegrænserne er berigtiget og så vidt muligt tilpasset naturlige skel i landskabet. Området er desuden foreslået udlagt som fuglebeskyttelsesområde på baggrund af en stor bestand af tinksmed og trane.

2.2 Sammenfatning af høringssvarene

Miljøstyrelsen har modtaget flere høringssvar indeholdende i alt 27 ændringsforslag med konkrete forslag til ændringer af Natura 2000-områdets afgrænsning. Forslagene er kommet fra Thisted Kommune, Danmarks Naturfredningsforening-lokalenhed (DN-Thy) og Dansk Botanisk Forening.

Ændringsforslagene indeholder både forslag om nye udvidelser af Natura 2000-området og forslag om tilbageførsel af dele af områdegrænserne til deres oprindelige placering, således at Miljøstyrelsens høringsforslag annulleres. Forslagene til udvidelser og tilbageførsler er bl.a. begrundet med arter på udpegningsgrundlaget, habitatnatur og potentiale for udvikling af habitatnatur.

I de kommende afsnit er ændringsforslagene gengivet i hovedtræk. Miljøstyrelsens kommentarer til de enkelte emner er anført i kursiv.

Nogle af høringssvarene berører emner, som ligger uden for rammerne af høringen om justering af grænserne for Natura 2000-områderne, fx kommentarer til gældende lovgivning, ønsker om ændringer af udpegningsgrundlag m.v. Sådanne høringssvar kan være kort gengivet, men kun i et begrænset omfang kommenteret.

Af hensyn til det generelle overblik og læsevenlighed nævnes alene organisationer og kommuner med navn. Lodsejere og virksomheder er samlet under betegnelsen lodsejere. Alle høringssvar kan findes på <https://fugle-habitat-2017.hoering.mfvm.dk>

I Miljøstyrelsens kommentering af høringssvarene henvises med links til eksisterende lovgivning og øvrigt materiale som f.eks. vejledninger, hvor dette er relevant.

3 Høringssvar vedr. generelle emner

Der er indkommet 1 høringssvar, der omhandler generelle emner.

3.1 Lovfortolkning, retsgrundsætninger mv.

3.1.1 Relation til anden lovgivning

3.1.1.1 Nationalparker

Danmarks Naturfredningsforening-lokalenhed (DN-Thy) gør opmærksom på, at der i lovgivning og bekendtgørelser vedrørende nationalparker, står at det er imod intentionerne at indskrænke et N2000-mråde. DN-Thy mener, at det er uheldigt at fjerne N2000-arealer, da de har været med til at bestemme afgrænsningen af Nationalparken.

Høringssvar med bemærkninger af juridisk karakter herunder bemærkninger til regler, relation til anden lovgivning mv. er behandlet i Miljøstyrelsens overordnede høringsnotat, som kan læses på Miljøstyrelsens hjemmeside mst.dk/graensejustering-hoeringsnotater.

3.1.1.2 Fredninger

Danmarks Naturfredningsforening-lokalenhed (DN-Thy) mener, at Miljøstyrelsen ikke bør udtage arealer, der er fredede.

Høringssvar med bemærkninger af juridisk karakter herunder bemærkninger til regler, relation til anden lovgivning mv. er behandlet i Miljøstyrelsens overordnede høringsnotat, som kan læses på Miljøstyrelsens hjemmeside mst.dk/graensejustering-hoeringsnotater.

Høringssvar med bemærkninger af generel karakter er behandlet i Miljøstyrelsens overordnede høringsnotat, som kan læses på Miljøstyrelsens hjemmeside mst.dk/graensejustering-hoeringsnotater.

3.2 Høringsforslaget

3.2.1 Forslag om udvidelse af Natura 2000

Danmarks Naturfredningsforening-lokalenhed (DN-Thy) mener, at hele Nationalpark Thy over tid burde være omfattet af Natura 2000. DN-Thy foreslår, at man starter med statsejede arealer, samt private arealer med klitnatur, med fokus på prioriterede naturtyper.

Høringssvar med bemærkninger til politiske målsætninger og implementering af Habitatdirektivet eller Fuglebeskyttelsesdirektivet er behandlet i Miljøstyrelsens overordnede høringsnotat, som kan læses på Miljøstyrelsens hjemmeside mst.dk/graensejustering-hoeringsnotater.

3.3 MST's kriterier og anvendelsen

Danmarks Naturfredningsforening-lokalenhed (DN-Thy) mener, at der for N2000-arealer i Thisted Kommune, ikke er taget højde for den opdaterede kortlægning af §3-arealer. DN-Thy mener, at dette kan give anledning til at eventuelle overtrædelser med opdyrkning af naturarealer, som kan eftergives i N2000-områdegrænsejusteringen, samt at Miljøstyrelsen kan have overset nye naturarealer, der ifølge DN bør medtages i habitatområdet.

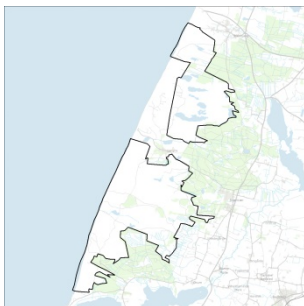
Danmarks Naturfredningsforening-lokalenhed (DN-Thy) medgiver at habitatarealer som er forsvundet i havet bør udtages.

Høringssvar med bemærkninger til Miljøstyrelsens faglige kriterier for justeringen af Natura 2000-områdernes grænser er behandlet i Miljøstyrelsens overordnede høringsnotat, som kan læses på Miljøstyrelsens hjemmeside mst.dk/graensejustering-hoeringsnotater

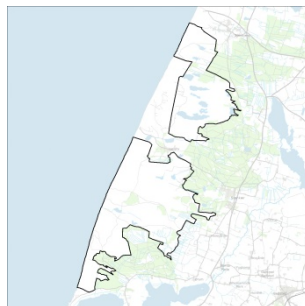
4 Behandling af områdespecifikke emner

Område N43 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg består af følgende habitat- og fuglebeskyttelsesområder:

- H184 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg
- F119 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg

Figur 2. H184

Figur 3. F119

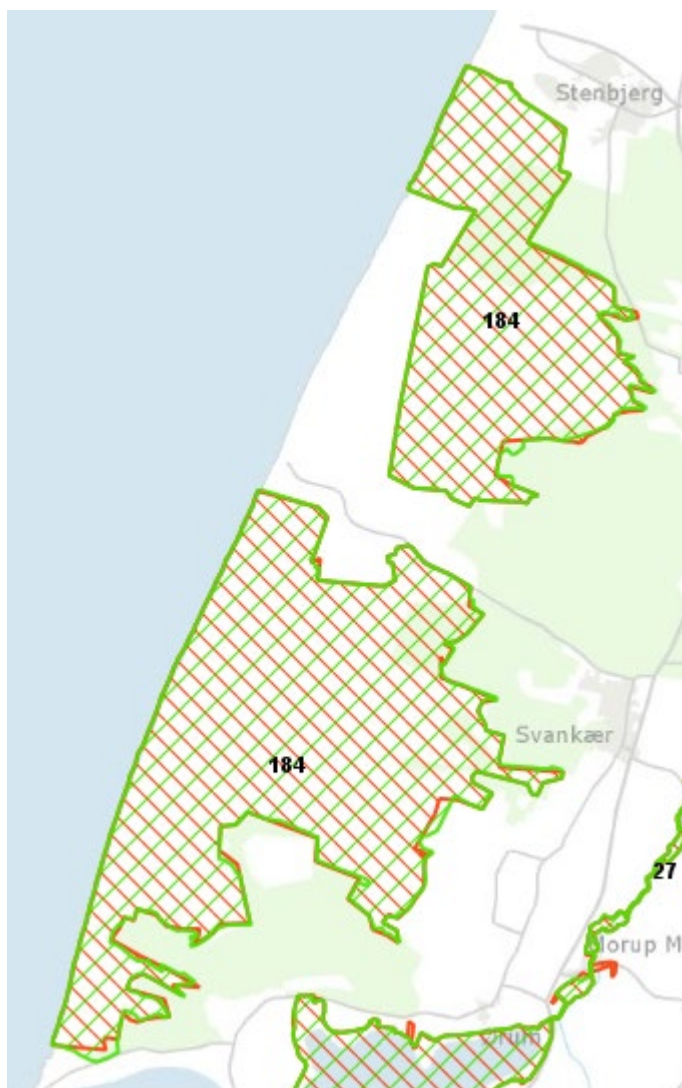
Høringssvar med konkret arealforslag til de enkelte habitat- og fuglebeskyttelsesområde samt høringsforslagets forslag om justeringer i områdegrensene vil blive gennemgået område for område i de følgende afsnit.

4.1 Habitatområde H184 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg

4.1.1 Høringsforslag

I Miljøstyrelsens høringsforslag er der foreslået en række mindre reduktioner og udvidelser. Området er foreslået udvidet med mindre tilstødende naturarealer af klithede og grågrøn klit. Områdegrensene er berigtiget og så vidt muligt tilpasset naturlige skel i landskabet.

Figur 4 viser de berigtigede grænser samt høringsforslaget for habitatområde H184 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg.

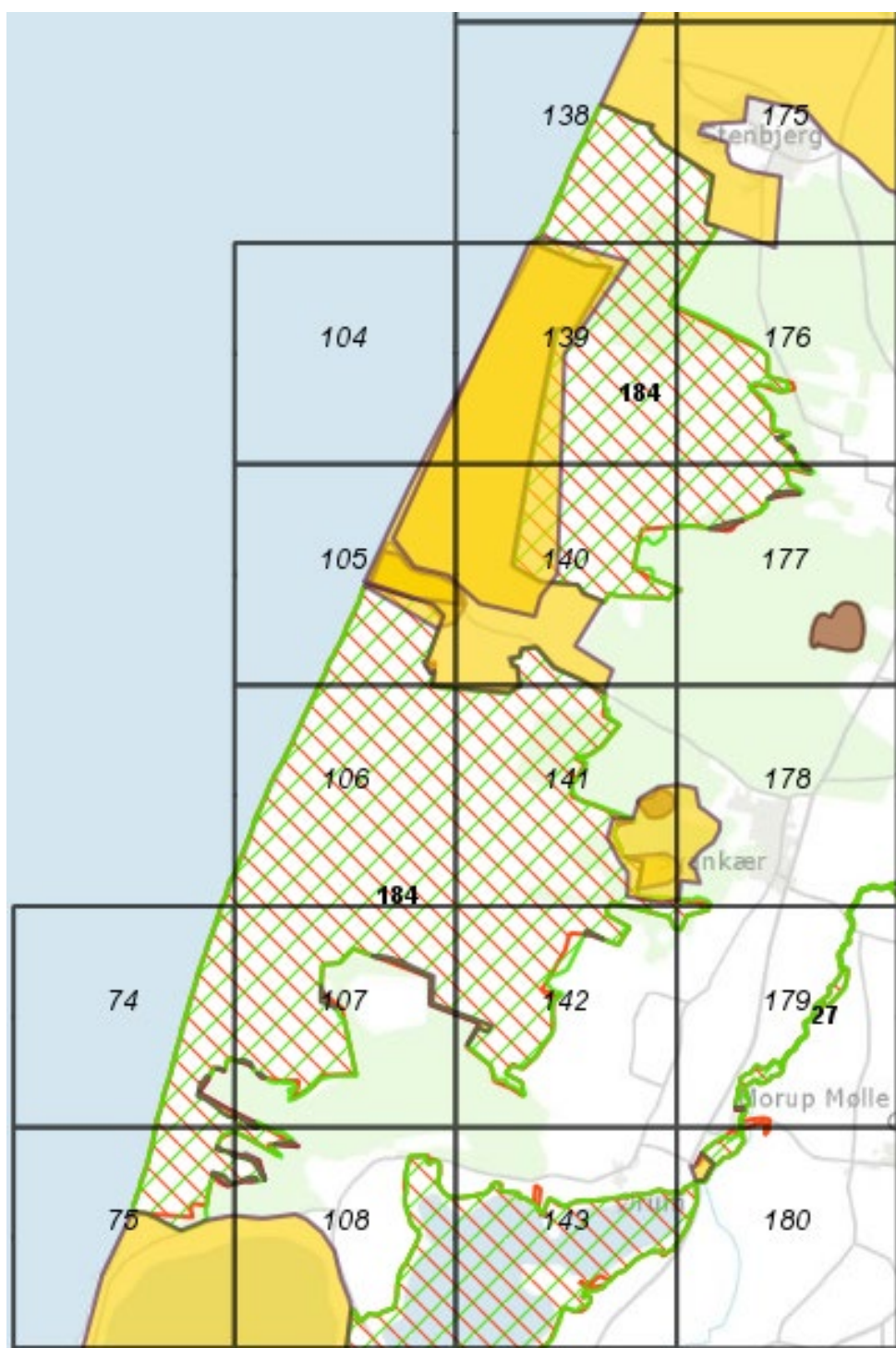

Figur 4. Habitatområde H184. Den røde skravering viser de berigtede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skravet med grønt, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skravet med rødt, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område.

4.1.2 Indkomne høringsvar

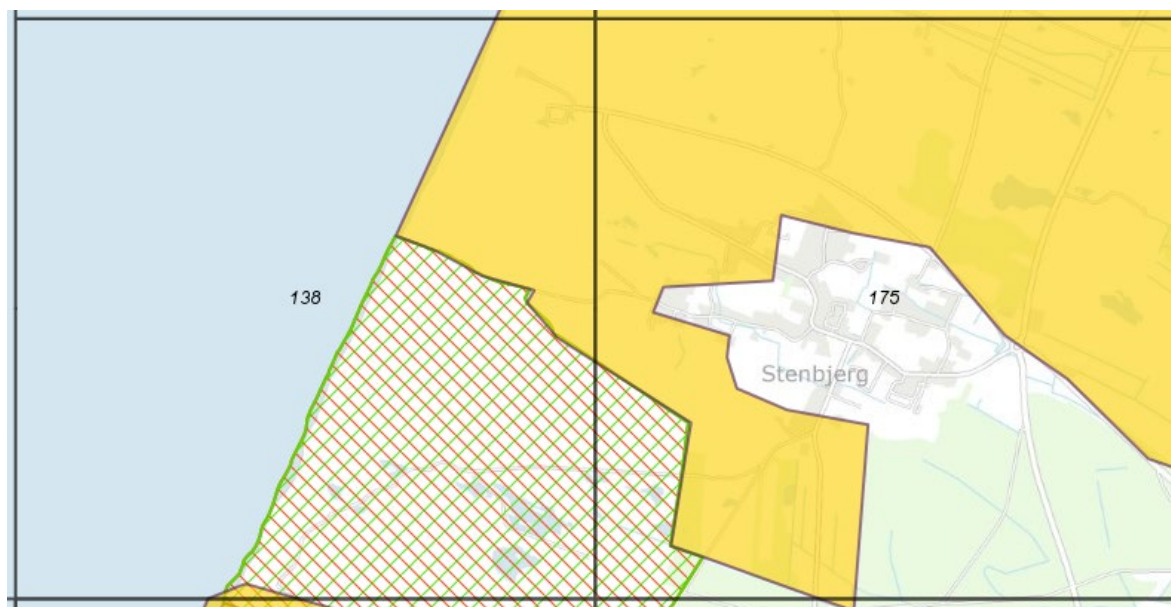
Miljøstyrelsen har modtaget i alt 27 ændringsforslag til habitatområdet. Ændringsforslagene er fra Thisted Kommune, Dansk Botanisk Forening, Danmarks Naturfredningsforening-hovedkontor (DN) og Danmarks Naturfredningsforening-lokalenhed (DN-Thy). Ændringsforslagene indeholder alle forslag om udvidelser af områdets afgrænsning.

På 5 ses Miljøstyrelsens høringsforslag samt de indkomne ændringsforslag, der indeholder et konkret geografisk forslag til ændringer i områdefafgrænsningen. Ændringsforslagene behandles i grupper ud fra deres geografiske placering. Dette gøres ved at underopdele området i en række kvadrater på 2,5 km x 2,5 km der bruges til at foretage en systematisk gennemgang af høringsforslaget og behandling af indkomne ændringsforslag. Kvadraterne gennemgås fra nord mod syd.

Figur 5. Habitatområde H184. Den røde skravering viser de berigtede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. De gule, blå og brune helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse, blå er forslag til reduktion og brun er forslag til nye områder.

4.1.2.1 Kvadrat 138 og 175 – arealer nær Stenbjerg

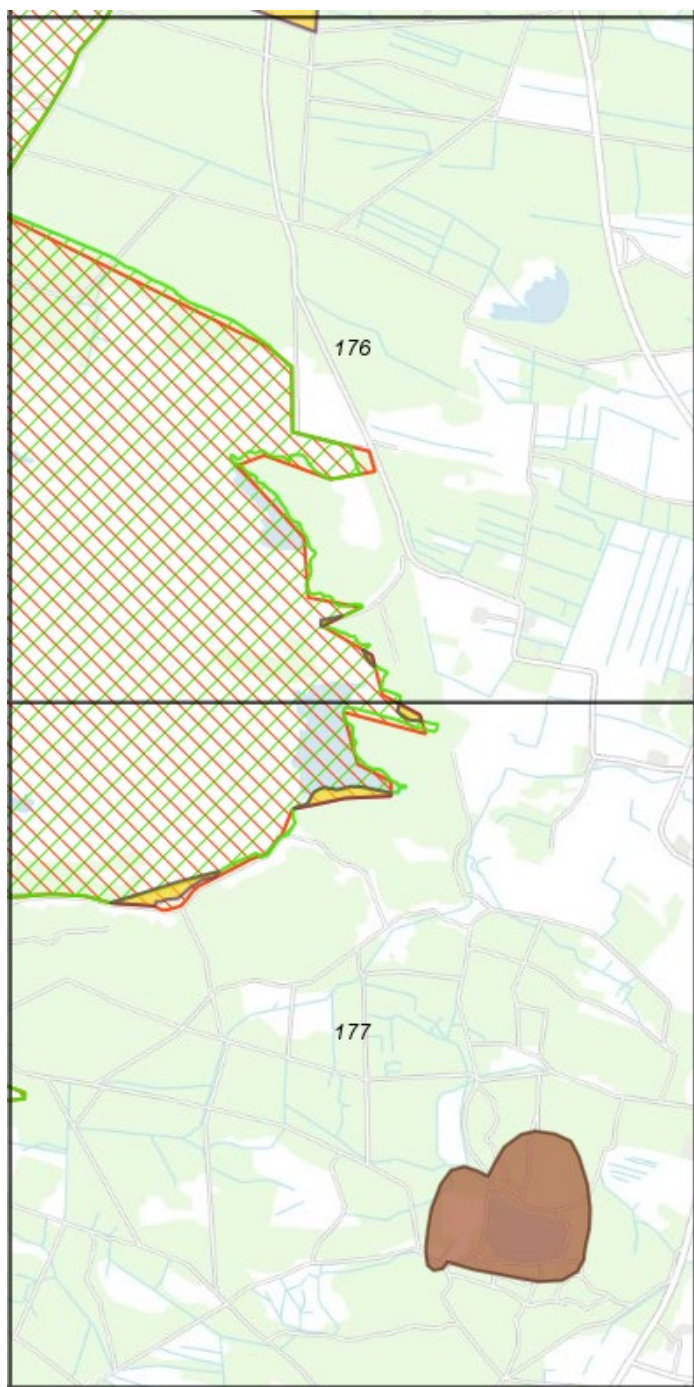
Figur 6. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 5. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er forslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er forslået fjernet fra det beskyttede område.

De gule og brune helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse og brun er forslag til nye områder.

Miljøstyrelsen har ikke foreslået ændringer i forhold til den berigtigede grænse indenfor de viste kvadrater.

Høringssvaret nær Stenbjerg er behandlet i høringsnotatet for N26 Ålvand Klithede og Førby Sø.

4.1.2.2 Kvadrat 176 og 177 – arealer nær Istrup Plantage

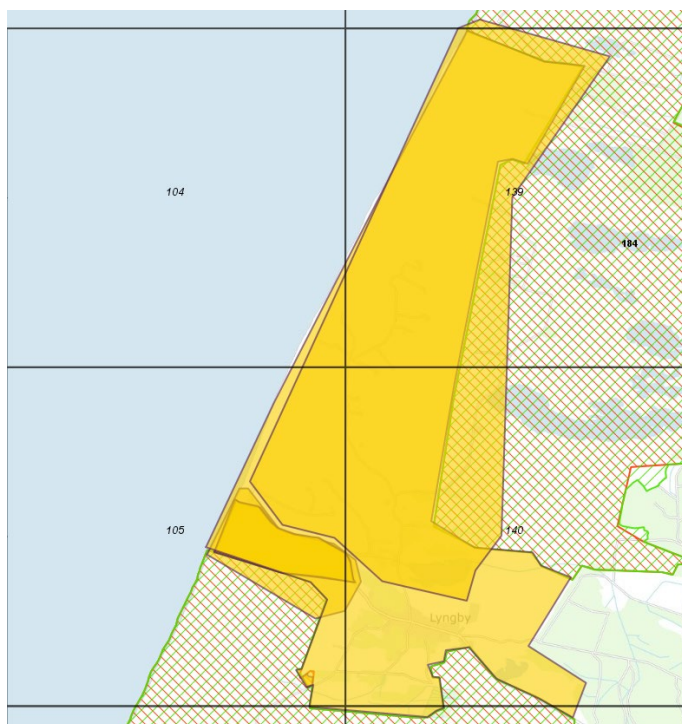
Figur 7. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 5. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er forslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er forslået fjernet fra det beskyttede område. De gule og brune helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse og brun er forslag til nye områder.

Miljøstyrelsen har foreslået en justering af områdegænsen til naturligt skel. Med denne justering er en række mindre arealer foreslået udtaget af området og ligeledes er en række mindre arealer foreslået tilføjet til området.

Thisted Kommune har foreslået at 5 arealer som er foreslået udtaget i Miljøstyrelsens høringsforslag tilbageføres til habitatområdet. Ifølge kommunen er der habitatnatur og §3-natur med potentiale for udvikling til habitatnatur på arealerne. Ifølge Kommunen vil der være bedre mulighed for at lave naturgenopretning, hvis arealerne er en del af N2000-området.

Miljøstyrelsen har gennemgået alle de eksisterende Natura 2000-områder for at berigtige de eksisterende områdegænses. I arbejdet er indgået justeringer i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort og en gennemgang af de oprindelige høringsvar fra den oprindelige udpegning af Natura 2000-områderne for at sikre fuld overensstemmelse mellem områdegænses og de tidligere høringsvar (se [vejledning til kvalitetssikring af områdegænses](#)). Miljøstyrelsen har i forbindelse med høringsforslaget til justerede Natura 2000-grænses taget udgangspunkt i de berigtede grænses. De arealer, som kommunen forslår tilbageført til habitatområdet, er arealer, som Miljøstyrelsen har justeret for at berigtige de eksisterende områdegænses. På baggrund heraf imødekommes høringsvaret ikke og høringsforslagets områdegænses fastholdes.

Kvadrat 104, 105, 139 og 140 – arealer nær Lyngby

Figur 8. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 5. Den røde skravering viser de berigtede grænses for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Dvs. at arealer, der kun er skraveret med grønt, er arealer, der er foreslået tilføjet til det beskyttede område. Arealer, der kun er skraveret med rødt, er arealer, der er foreslået fjernet fra det beskyttede område. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse.

Miljøstyrelsen har foreslået at habitatområdet udvides med to arealer nær Uglebjerg Sande således, at områdegrænsen kommer til at følge naturligt skel. Arealerne lever op til Miljøstyrelsens faglige kriterier. Miljøstyrelsen har vurderet tilgængeligt fagligt materiale i form af Naturdatabasen, Miljøstyrelsens egen vurdering i forbindelse med anden naturovervågning, luftfotos fra 1995-2016 og den digitale højdemodel. På baggrund af dette vurderer Miljøstyrelsen, at arealerne indeholder habitatklitnaturtyperne klithede og grå/grøn klit.

Dansk Botanisk Forening foreslår at habitatområdet udvides med to arealer, som ligger mellem de eksisterende områder. Ifølge DBF indeholder arealerne naturtyperne klithede, grå klit og klitlavning samt arten Strandbo. DBF argumenterer derudover også med at dele af arealerne er fredet område.

Danmarks Naturfredningsforening-hovedkontor (DN) foreslår en udvidelse for samme areal, som ifølge DN indeholder klithede og grå/grøn klit.

Thisted Kommune foreslår i samarbejde med en lodsejer en udvidelse inden for ovenstående areal, udvidelsen indeholder Grønbakke Sø og omkringliggende arealer. Kommunen begrundes bl.a. forslaget med arter og natur på udpegningsgrundlaget, samt en bestand af skotsk lostilk. Kommunen ønsker derudover arealet inddraget for at øge muligheder for naturpleje på arealet.

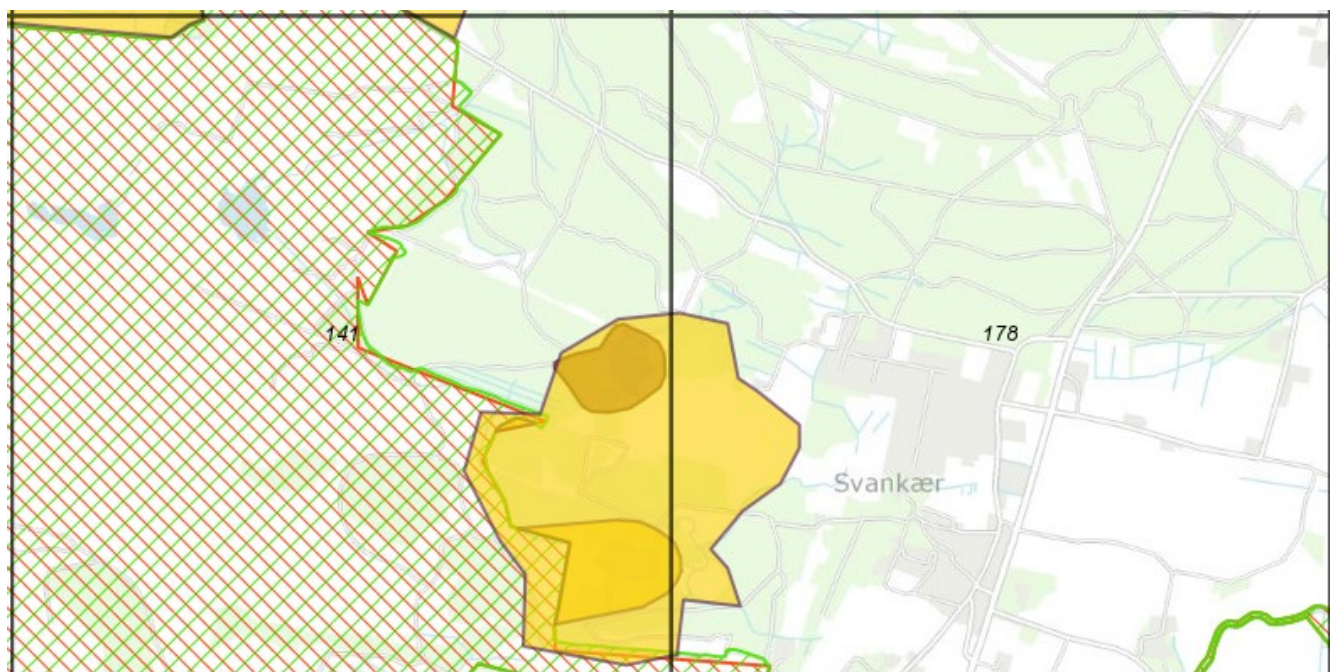
Høringssvarene imødekommes delvist idet aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere arealer. Udlægningen af arealer nær Lyngby som habitatområde er foretaget i overensstemmelse med aftalen om yderligere naturarealer. Området forventes at indeholde habitatklitnatur. Tilsvarende udlægges et areal vest for Stenbjerg Klitplantage, dette areal forventes ligeledes at indeholde habitatklitnatur.

Områdets endelige afgrænsning fremgår af figur 14 i afsnit 5.1.

Thisted Kommune foreslår en udvidelse med et areal som er foreslået udtaget i Miljøstyrelsens høringsforslag. Det foreslåede udtagne areal er ifølge kommunen beskyttet § 3 hede og kortlagt klithede.

Miljøstyrelsen har gennemgået alle de eksisterende Natura 2000-områder for at berigtige de eksisterende områdegrænser. I arbejdet er indgået justeringer i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort og en gennemgang af de oprindelige høringssvar fra den oprindelige udpegnings af Natura 2000-områderne for at sikre fuld overensstemmelse mellem områdegrænserne og de tidligere høringssvar (se [vejledning til kvalitetssikring af områdegrænser](#)). Miljøstyrelsen har i forbindelse med høringsforslaget til justerede Natura 2000-grænser taget udgangspunkt i de berigtigede grænser. Det areal, som kommunen foreslår tilbageført til habitatområdet, er et areal, som Miljøstyrelsen har justeret for at berigtige de eksisterende områdegrænser. På baggrund heraf imødekommes høringssvaret ikke og høringsforslagets områdegrænser fastholdes.

4.1.2.3 Kvadrat 141 og 178 – arealer nær Svankær

Figur 9. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 5. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse.

Miljøstyrelsen har foreslået en justering af områdegårnsen til naturligt skel. Med denne justering er en række mindre arealer foreslået udtaget af området og ligeledes er en række mindre arealer foreslået tilføjet til området.

Danmarks Naturfredningsforening-lokalenhet (DN-Thy) og Dansk Botanisk Forening foreslår 3 udvidelser med arealer som til dels overlapper. Arealerne indeholder ifølge DN-Thy og DBF klitnatur og lobelisø som er på udpegningsgrundlaget.

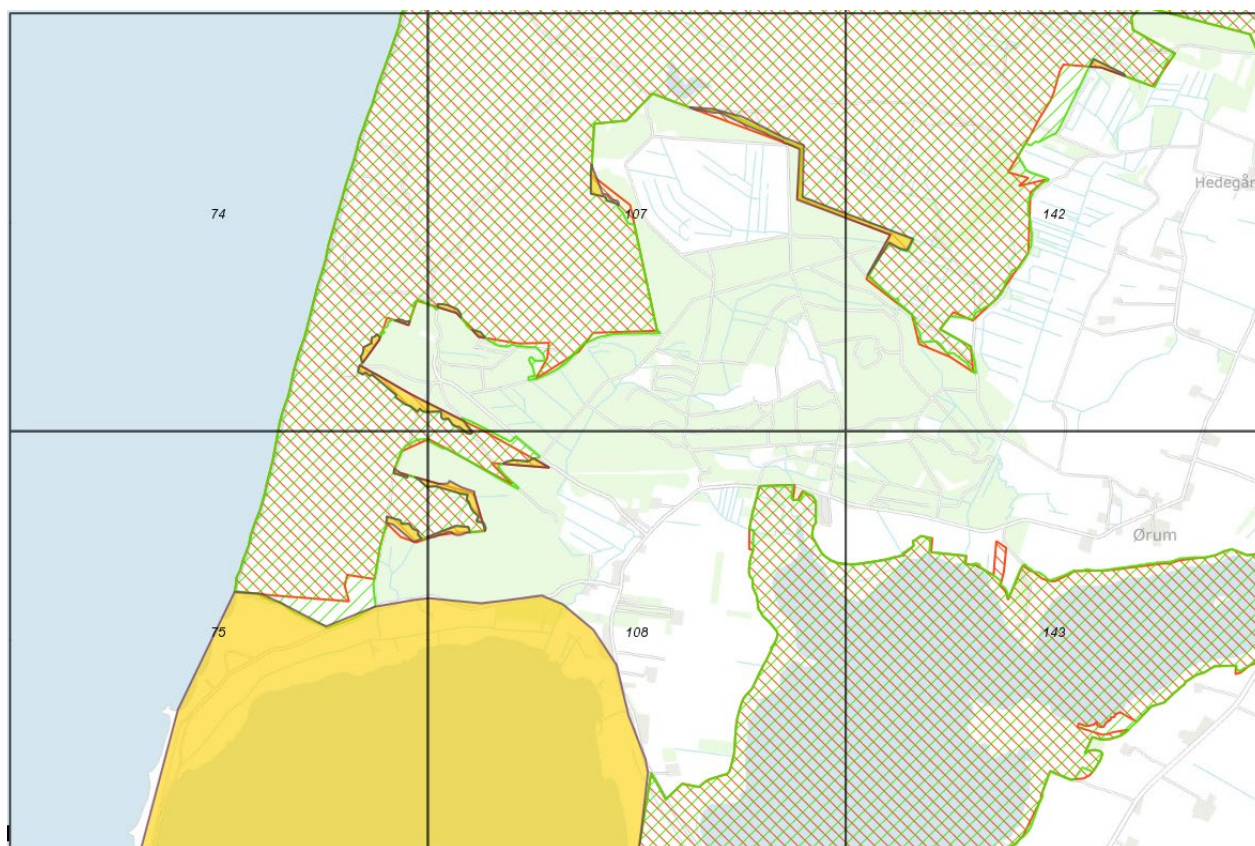
Høringssvarene indeholder forslag om en større udvidelse i den østlige del af Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg (H184). Justeringen af Natura 2000-områdersgrænser er igangsæt på baggrund af Aftale om Naturpakken, maj 2016. Formålet med Naturpakken er at udtage intensivt drevne arealer fra Natura 2000-områderne og evt. at udvide med nye arealer. Forslaget falder derfor udenfor rammen af Naturpakken, da de gældende danske udpegninger af Natura 2000-områder er godkendt af EU-Kommissionen, og da der fokuseres på at udtage intensivt drevne arealer jf. de faglige kriterier og ikke udtage habitatnatur eller levesteder for arter. På denne baggrund vurderes det, at der ikke er behov for yderligere udpegnings af arealer for at leve op til EUs krav. Derfor fastholdes høringsforslagets områdegårnsen.

Thisted Kommune foreslår at et areal som er foreslået udtaget i Miljøstyrelsens høringsforslag tilbageføres til habitatområdet. Ifølge kommunen er der habitatnatur og §3-natur med potentiale for udvikling til habitatnatur på arealet. Ifølge Kommunen vil der være bedre mulighed for at lave naturgenopretning, hvis arealerne er en del af N2000-området.

Miljøstyrelsen har gennemgået alle de eksisterende Natura 2000-områder for at berigtige de eksisterende områdegårnsen. I arbejdet er indgået justeringer i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort og en gennemgang af de oprindelige høringssvar fra den oprindelige udpegnings af

Natura 2000-områderne for at sikre fuld overensstemmelse mellem områdegrensene og de tidligere høringssvar (se [vejledning til kvalitetssikring af områdegrens](#)). Miljøstyrelsen har i forbindelse med øringsforslaget til justerede Natura 2000-grænser taget udgangspunkt i de berigtigede grænser. Det areal, som kommunen foreslår tilbageført til habitatområdet, er et areal, som Miljøstyrelsen har justeret for at berigtige de eksisterende områdegrens. På baggrund heraf imødekommes høringssvaret ikke og høringforslagets områdegrens fastholdes.

Kvadrat 74, 75, 107, 108 og 142 – arealer nær Lodbjerg Klitplantage

Figur 10. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 5. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringforslagets afgrænsning. De gule og blå helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse og blå er forslag til reduktion.

Miljøstyrelsen har foreslået en justering af områdegrensen til naturligt skel. Med denne justering er en række mindre arealer foreslået udtaget af området og ligeledes er en række mindre arealer foreslået tilføjet til området.

Thisted Kommune har foreslået at 2 arealer som er foreslået udtaget i Miljøstyrelsens høringforslag tilbageføres til habitatområdet. Ifølge kommunen er der habitatnatur og §3-natur med potentiale for udvikling til habitatnatur på arealerne. Der er tale om arealer henholdsvis nær Knubbertag og nord for

Lorkær. Ifølge Kommunen vil der være bedre mulighed for at lave naturgenopretning, hvis arealerne er en del af N2000-området.

Miljøstyrelsen har gennemgået alle de eksisterende Natura 2000-områder for at berigtige de eksisterende områdegrænser. I arbejdet er indgået justeringer i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort og en gennemgang af de oprindelige høringssvar fra den oprindelige udpegnings af Natura 2000-områderne for at sikre fuld overensstemmelse mellem områdegrænserne og de tidligere høringssvar (se [vejledning til kvalitetssikring af områdegrænser](#)). Miljøstyrelsen har i forbindelse med høringsforslaget til justerede Natura 2000-grænser taget udgangspunkt i de berigtigede grænser. De arealer, som kommunen forslår tilbageført til habitatområdet, er arealer, som Miljøstyrelsen har justeret for at berigtige de eksisterende områdegrænser. På baggrund heraf imødekommes høringssvaret ikke og høringsforslagets områdegrænser fastholdes.

Thisted Kommune har derudover foreslået at 11 arealer som er foreslået udtaget i Miljøstyrelsens høringsforslag tilbageføres til habitatområdet. Ifølge kommunen er der habitatnatur og §3-natur med potentiale for udvikling til habitatnatur på arealerne. Ifølge Kommunen vil der være bedre mulighed for at lave naturgenopretning, hvis arealerne er en del af N2000-området.

Miljøstyrelsen takker for de indsendte høringssvar, der imødekommes. Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere arealer. Udlægning af arealer omkring Lodbjerg Plantage som habitatområde er foretaget i overensstemmelse med aftalen om yderligere naturarealer. Områderne forventes at indeholde habitatklitnatur.

Forslaget har været i høring hos de implicerede lodsejere. Der er ikke kommet høringssvar.

4.1.3 Udvidelse af habitatområdet med nye naturarealer

Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere arealer. Udlægningen af arealer omkring Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg som habitatområde er foretaget i overensstemmelse med aftalen om yderligere naturarealer. De udlagte områder er beliggende mellem Stenbjerg og Nørre Vorupør, vest og syd for Stenbjerg Klitplantage, ved Røddekær, ved Lyngby samt nord og vest for Lodbjerg Klitplantage. Områderne forventes at indeholde habitatklitnatur. Områdets endelige afgrænsning fremgår af figur 14 i afsnit 5.1.

4.1.4 Opsamling

Afgrænsningen af habitatområde H184 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg er justeret på baggrund af Miljøstyrelsens høringsforslag, de indkomne høringssvar, høring 2018 af implicerede lodsejere og udlægning af bl.a. Naturstyrelsens arealer. I alt udvides habitatområdet med 751 ha og reduceres med 12 ha.

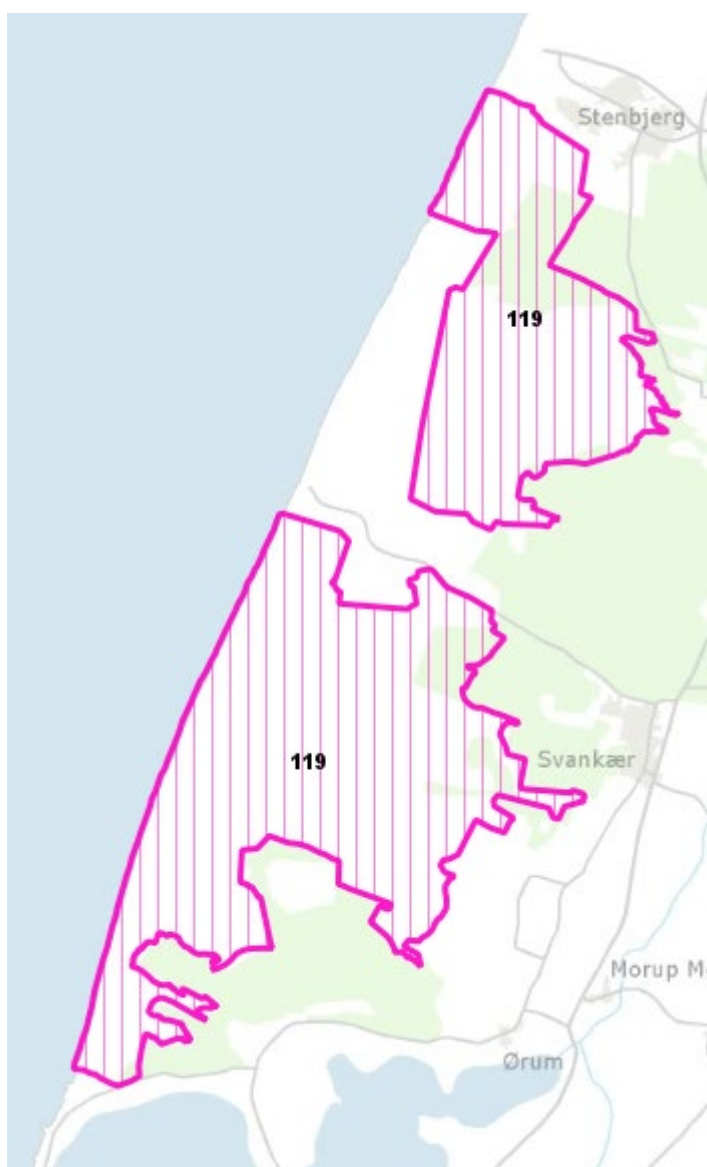
Områdets endelige afgrænsning fremgår af figur 15 i afsnit 5.1.

4.2 Fuglebeskyttelsesområde F119 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg

4.2.1 Høringsforslag

I Miljøstyrelsens høringsforslag er området foreslået udlagt til fuglebeskyttelsesområde på baggrund af en stor bestand af tinksmed og trane.

Figur 11 viser de berigtigede grænser samt høringsforslaget for fuglebeskyttelsesområde F119 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg.

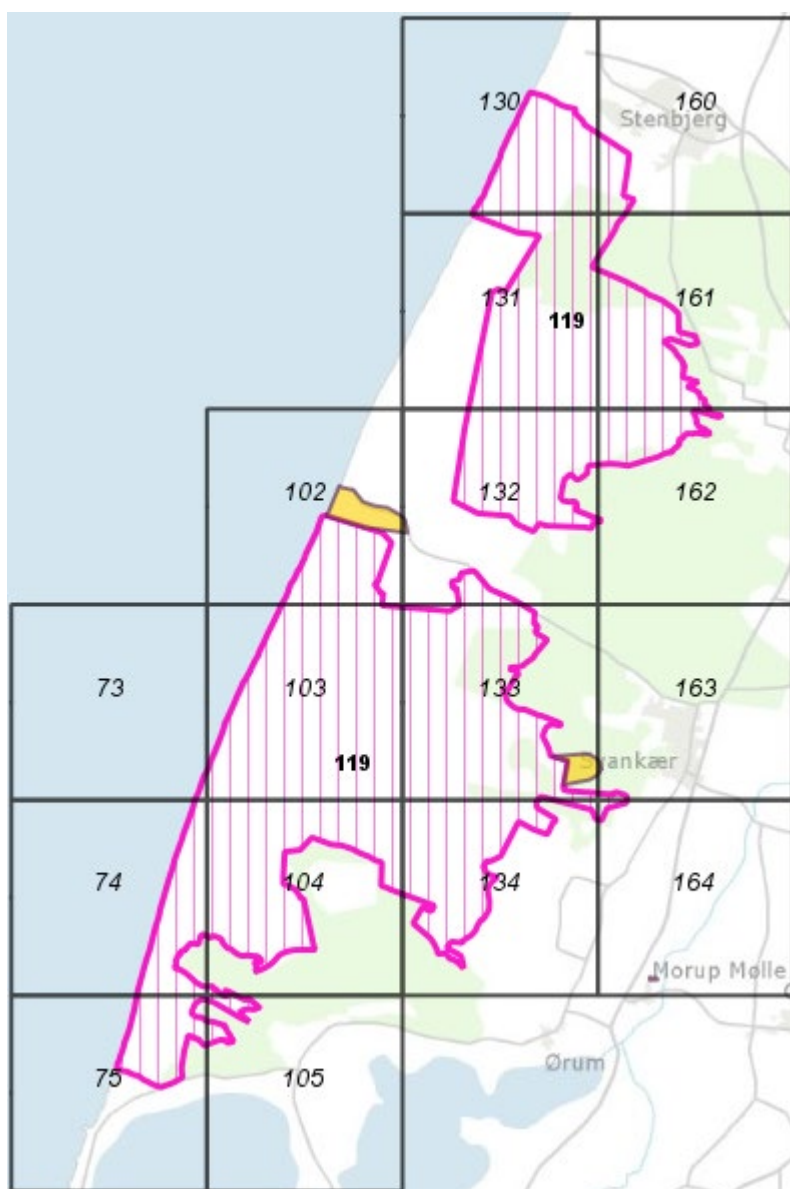

Figur 11. Fuglebeskyttelsesområde F119. Den lyserøde skravering angiver høringsforslagets afgrænsning.

4.2.2 Indkomne høringssvar

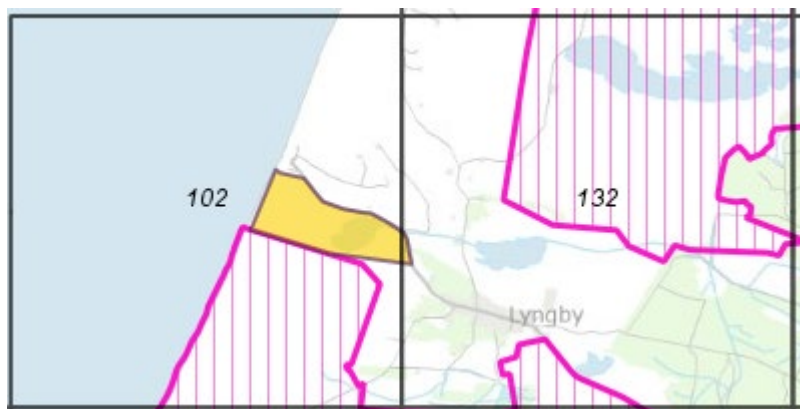
Miljøstyrelsen har modtaget høringssvar med 2 ændringsforslag til Fuglebeskyttelsesområdet.

På figur 12 ses Miljøstyrelsens høringsforslag samt de indkomne ændringsforslag der indeholder et konkret geografisk forslag til ændringer i områdefrænsningen. Ændringsforslagene behandles i grupper ud fra deres geografiske placering. Dette gøres ved at underopdele området i en række kvadrater på 2,5 km x 2,5 km der bruges til at foretage en systematisk gennemgang af høringsforslaget og behandling af indkomne ændringsforslag. Kvadraterne dækker alle arealer, hvor der er kommet ændringsforslag eller hvor der er forslået en ændring af områdegrensen. Kun kvadraterne med høringssvar gennemgås.

Figur 12. Fuglebeskyttelsesområde F119. Den lyserøde skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. De gule helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelser.

4.2.2.1 Kvadrat 102 og 132 – arealer nær Lyngby

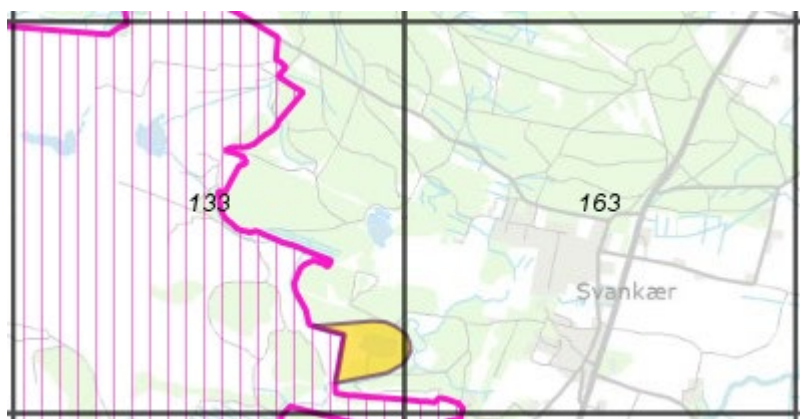

Figur 13. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 12. Den lyserøde skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Det gule helfarvede polygon viser ændringsforslaget, således at gul er forslag til udvidelse.

Thisted Kommune foreslår en udvidelse af fuglebeskyttelsesområdet. Ifølge kommunen er der habitatnatur på arealet.

Miljøstyrelsen bemærker at begrundelsen for udvidelsen vedrører habitatområdet. Forslaget er derfor ikke videre sagsbehandlet i forhold til fuglebeskyttelsesområdet.

4.2.2.2 Kvadrat 133 og 163 – arealer nær Svankær

Figur 14. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 12. Den lyserøde skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. Det gule helfarvede polygon viser ændringsforslaget, således at gul er forslag til udvidelse.

Danmarks Naturfredningsforening-hovedkontor (DN) foreslår en udvidelse af fuglebeskyttelsesområdet. Ifølge foreningen er der habitatnatur på arealet.

Miljøstyrelsen bemærker at begrundelsen for udvidelsen vedrører habitatområdet. Forslaget er derfor ikke videre sagsbehandlet i forhold til fuglebeskyttelsesområdet.

4.2.3 Udvidelse af fuglebeskyttelsesområdet med nye naturarealer

Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere arealer. Udlægningen af arealer omkring Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg som fuglebeskyttelsesområde er foretaget i overensstemmelse med aftalen om yderligere naturarealer. De udlagte områder er beliggende mellem Stenbjerg og Nørre Vorupør, vest og syd for Stenbjerg Klitplantage, ved Røddekær, ved Lyngby samt nord og vest for Lodbjerg Klitplantage. Områderne er udpeget af hensyn til tinksmed og trane. Områdets endelige afgrænsning fremgår af figur i afsnit 5.

4.2.4 Opsamling

Afgrænsningen af fuglebeskyttelsesområde F119 er justeret på baggrund af Miljøstyrelsens høringsforslag, de indkomne høringssvar, høring 2018 af implicerede lodsejere og udlægning af bl.a. Naturstyrelsens arealer. I alt udlægges fuglebeskyttelsesområdet med 3.359 ha.

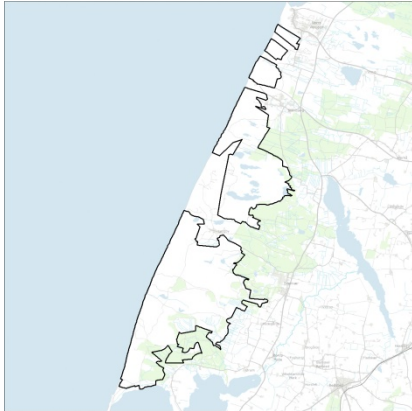
Områdets endelige afgrænsning fremgår af figur 16 i afsnit 5.1.

5 Miljøstyrelsens forslag til nye grænser for N43 Klitheder mellem Lodbjerg og Stenbjerg

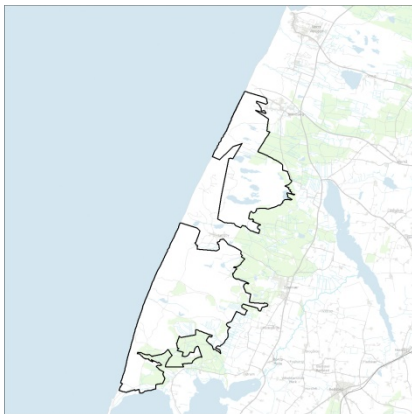
5.1 Opsamling

Afgrænsningen af Natura 2000-område N43 Klitheder mellem Lodbjerg og Stenbjerg er justeret på baggrund af Miljøstyrelsens høringsforslag, de indkomne høringssvar, høring 2018 af implicerede lodsejere og udlægning af bl.a. Naturstyrelsens arealer. I alt udvides Natura 2000-området med 751 ha og reduceres med 12 ha.

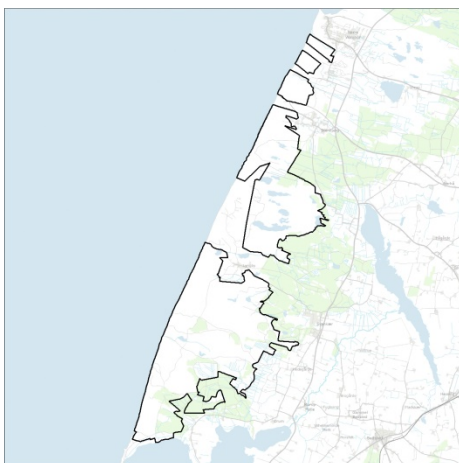
De endelige områdeafgrænsninger fremgår af figur 15-17.

Figur 15. Den endelige afgrænsning af habitatområde H184 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg fremgår af kortet.

Figur 16. Den endelige afgrænsning af fuglebeskyttelsesområde 119 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg fremgår af kortet.

Figur 17. Den endelige afgrænsning af Natura 2000-område N43 Klitheder mellem Stenbjerg og Lodbjerg fremgår af kortet.

5.2 Den videre proces

Justeringerne af Natura 2000-områdernes grænser skal godkendes af EU- Kommissionen. På baggrund af de udarbejdede justeringer af Natura 2000-områdernes grænser udsteder Miljø- og Fødevareministeriet en bekendtgørelse, som sendes i høring 20. august – 17. september 2018 med henblik på, at de foreslåede udvidelser opnår beskyttelse som Natura 2000-områder. På arealer med foreslåede reduktioner opretholdes Natura 2000-beskyttelsen under den kommende dialog med EU-Kommissionen. Dette sker i overensstemmelse med EU-Kommissionens retningslinjer for ændringer i Natura 2000-områders afgrænsning.

Ultimo oktober 2018 underretter Miljø- og Fødevareministeriet EU-kommissionen om de foretagne og foreslåede justeringer af områdegrenserne herunder præsentation af principper for justeringerne og arealmæssige konsekvenser. Dialogen med EU-kommissionen forventes afsluttet medio 2019, hvorefter de endelige Natura 2000-områdegrenser kan fastlægges ved udstedelse af en ny bekendtgørelse.